

Kainuun sote

Terveempi Pohjois-Suomi 2

1.3.2012 - 31.10.2014

Kainuun osahanke

Loppuraportti

Julkaisija:

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

PL 400

87070 KAINUU

Puh. 08 615 541

Faksi 08 6155 4260

kirjaamo@kainuu.fi

ISSN: 2323-8194 (painettu)

ISSN: 2323-8232 (verkkójulkaisu)

Kajaani 2014

Terveempi Pohjois-Suomi 2
Kainuun osahanke

Loppuraportti
2014

Laatijat:
Sari Marita Ikäheimo
Tuija Pöllänen

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon
kuntayhtymä 2014
D:9

Tiivistelmä

Terveempi Pohjois-Suomi 2 Kainuun osahanke (TerPS 2) käynnistyi toukokuussa 2012 tilanteessa, jossa kunnat olivat sopineet Kainuun hallintokokeilun päättämisestä. Muutos näkyi TerPSissä (v. 2009–2011) luodun hyvinvointijohtamisen rakenteiden ja käytäntöjen muuttumisena sekä sitoutumisen vähäisyytenä uuden hankkeen käynnistyessä.

Hyvinvointirakenteet ja hyvinvointijohtamisen kulttuuri: Aiemmassa hankkeessa kuvattujen rakenteiden pohjalta nimettiin kuntiin hyvinvointityöryhmät (hyte), joiden tehtävänä on mm. johtaa ja koordinoita eri toimialojen ja toimijoiden hyvinvointiyhteistyötä. Hyte-työryhmä valmistelee valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen ja vuosittaiset raportit, valmistelee hyvinvointiasioita johtoryhmälle sekä tukee, seuraa ja arvioi hyvinvoinnin edistämisen toimeenpanoa. Hyte-työryhmät ovat Kainuussa Kuhmoa, Kajaania ja Sotkamo lukuun ottamatta kuntien johtoryhmiä tai laajennettuja johtoryhmiä.

Hankkeen aikana on luotu hyvinvointikoordinaattoreiden ja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän asiantuntijoiden verkosto, joka on kokoontunut 4-10 kertaa/vuosi. Terveysten edistämisen suunnittelija jatkaa kuntien hyvinvointityön ja asiantuntijaverkoston tukemista sekä tarjoaa kunnille EVA (vaikutusten ennakoarvointi) – menetelmään koulutusta hankkeen jälkeen. Kainuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän perustaminen on kirjattu Terveystenhuollon järjestämissuunnitelmaan, jonka kunnat ovat hyväksyneet. Haasteena on ollut Kainuun sote ky:n roolin kytkeytyminen kuntien hyvinvointikertomusprosessiin.

Hyvinvointijohtamisen osaaminen ja yhteistyöverkosto: Hanke on kouluttanut ja perehdyttänyt kuntien hyvinvointikoordinaattoreita, johtoryhmiä ja/tai hyte-työryhmiä sekä valtuutettuja hyvinvoinnin rakenteisiin ja johtamiseen. Hankkeessa on annettu myös käytännön tukea, apua ja neuvontaa kuntien tarpeiden mukaan. Kuntalaisille ja järjestöjen edustajille on järjestetty kansalaistilaisuuksia, joissa on ollut mahdollisuus osallistua Hyvinvointikertomuksen (HVK) toimenpiteiden ja soten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden konkretisoimiseen heidän näkökulmastaan.

Sähköinen hyvinvointikertomus: Sähköinen hyvinvointikertomus (eHVK) 0.3 versio on käytössä kaikissa seitsemässä kunnassa. Kokemukset käytöstä ovat sekä myönteisiä että kielteisiä. Myönteistä on indikaattoreiden vertailtavuus, hyvä rakenne ja mahdollisuus oppia toisten työstä. Heikkoutena koetaan indikaattoreiden päivittyminen liian hitaasti sekä sähköisen alustan käytön kömpelyys. Kajaanin, Ristijärven ja Suomussalmen valtuustot ovat hyväksyneet joulukuussa 2013 sähköiset hyvinvointikertomukset loppuvaltuustokaudelle. Sotkamo, Paltamo, Kuhmo ja Hyrynsalmi ovat valmistelleet hyvinvointikertomusta hanketyöntekijöiden tuella ja pyrkivät saamaan ne valmiiksi vuoden loppuun 2014 mennessä.

Yhteistyö hankkeessa ja sen keskeisten sidosryhmien kanssa: Hanketyöntekijät ovat osallistuneet sähköisen työvälineen kehittämiseen. Lisäksi osahanke on ollut mukana valmistelemassa ja toteuttamassa yhteistyössä Kajaanin AMK:n kanssa ”Jos välitän” konserttikertuetta. Konsertissa kuulijoita on haastettu ottamaan vastuuta omasta terveydestään.

Sisältö

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet	1
2. Hankkeen keskeiset tulokset ja jatkokehittämistarpeet	3
3. Hankkeen tavoitteita tukeneet toimenpiteet	10
3.1. Ongelmat ja haasteet tavoitteiden toteuttamisessa	16
3.2. Hankkeen näkyvyys	17
4. Arviointi	18

Liitteet

Liite 1	Kainuun sote ky:n ja kuntien hyvinvointikertomustyön prosessi
Liite 2	Hankkeen toteutuminen Kainuun kunnissa
Liite 3	Riskianalyysi
Liite 4	Pikaitsearviointi 4.4.2014
Liite 5	Pikaitsearviointi 2.6.2014

1. Hankkeen tausta ja tavoitteet

Terveempi Pohjois-Suomi 2 (TerPS2) Kainuun osahanke on ollut osa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallinnoimaa KASTE - (Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisselma) ohjelmaa. Hankeaika on ollut 1.3.2012 - 30.9.2014. Kainuun osahankkeesta vastasi Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä. Kainuun osahankkeessa työskenteli projektipäällikkö (100 %) ja sihteeri (25 % työpanoksella). Lisäksi hankkeeseen palkattiin projektikoordinaattori (100 %). 5.8.2013 – 31.7.2014 väliseksi ajaksi. Hankkeelle nimettiin projektiryhmä keväällä 2014 Kainuun kuntien hyvinvointikoordinaattoreista. Taustalla oli maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) työryhmän tehtävä toimia ko. projektiryhmänä. Kun HYTE - työryhmää ei saatu hankeaikana perustettua uudelleen, nimesivät kunnat edustajansa erilliseen projektiryhmään. Kuntien nimeämistä edustajista suurin osa oli kuntien hyvinvointikoordinaattoreita.

Edeltävässä Terveempi Pohjois-Suomi osahankkeessa vuosina 2009 – 2011 kuvattiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnolliset rakenteet niin kuntiin kuin myös Kainuun maakunta - kuntayhtymään. Rakenteiden toimivuus, niiden yhteensovittaminen ja osin uusien rakenteiden luominen Kainuun hallintomallikokeilun purkautuessa, edellytti tietopohjan laajentamista ja pitkäjänteistä ja suunnitelmallista yhteistyötä. Myös rakenteiden toimivuus eri tasoilla vaati koordinoitua. Näihin kehittämistarpeisiin vastaamaan synnytettiin jatkohanke TerPS2 (2012-2014). Jatkohankkeen käynnistyessä edellisestä hankkeesta ja kunnille annettavasta tuesta oli kulunut aikaa ja työ useimmissa kunnissa oli jäänyt kesken.

Hankkeen yhteisinä tavoitteina ovat olleet

- **PÄÄTAVOITE:** Maamme kunnissa, palvelualueilla ja maakunnissa vallitsee hyvinvointijohtamisen kulttuuri, joka perustuu aktiivisesti toimiviin hyvinvointirakenteisiin.
- **OSATAVOITE 1:** Osahankealueiden luottamushenkilöillä, johtavilla viranhaltijoilla ja hyvinvointikoordinaattoreilla on riittävä hyvinvointijohtamisen osaaminen sekä aktiivisesti toimiva tuki- ja viestintäverkosto.
- **OSATAVOITE 2:** Yli puolessa maamme kunnista käytetään poikkihallinnollisesti sähköistä hyvinvointikertomusta (eHVK) osana kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. eHVK on käyttäjäystävällinen ja vastaa keskeisimpien käyttäjäryhmien tarpeisiin.
- **OSATAVOITE 3:** Strategisen tason hyvinvointilinjatukset konkretisoituvat kuntien palvelurakenteiden toiminnassa kaikilla hallinnonaloilla.

- **OSATAVOITE 4:** TerPS2:n koordinaatiohankkeen, osahankkeiden ja sidosryhmien välinen yhteistyö on tukenut hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämistä kunnissa, palvelu-alueilla, maakunnissa ja kansallisesti.

2. Hankkeen keskeiset tulokset ja jatkokehittämistarpeet

ONNISTUMISKARTOITUS OSIO A

Hyvien käytäntöjen juurruttaminen

Terveempi Pohjois-Suomi 2 -hanke

3.6.2014

Laatijat: Sari Marita Ikäheimo ja Tuija Pöllänen

Tavoite ja toiminta	Juuruttaminen +	Juuruttaminen -	Selitys	Vaikutukset 1.kohderyhmään 2. toimijoihin 3.organisaatioon	Mitä opittiin?	Suositus
<p>PÄÄTAVOITE: Maamme kunnissa, palvelualueilla ja maakunnissa <i>vallitsee hyvinvointijohtamisen kulttuuri, joka perustuu aktiivisesti toimiviin hyvinvointirakenteisiin.</i></p> <p>(Kainuun osahankkeen oma tavoite: Juurruttaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakennemallit niin maakunnan kuin kuntien tasolle ja välille hyödyntäen kuntiin nimettäviä hyte-koordinaattoreita. Hyte-koordinaattorit ovat hankkeen jälkeen osa kuntien hyte-johtojärjestelmää)</p>	+	-	<p>TerPS2 – hanke on kouluttanut ja perehdyttänyt kuntien johtoryhmiä ja valtuutettuja hyvinvointijohtamiseen ja antanut tiivistä tukea hyvinvointityöhön kunnassa. Työ lähtenyt hitaasti liikkeelle ja uudenlaisen työskentelyn haltuunotto on käynnistynyt tiiviimmin keväällä 2014 hankkeen viimeisenä vuotena.</p> <p>Hankkeen aikana on luotu hyvinvointikoordinaattoreiden ja sote asiantuntijoiden verkosto, joka on kokoontunut 4-10 kertaa/vuosi. Kuntiin on nimetty hank-</p>	<p>1. Pitkällä aikavälillä vaikutuksia kansalaisiin voi odottaa, mutta ei vielä näkyvissä.</p> <p>2. Yhteinen ymmärrys oman kunnan ja kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta on lisääntynyt.</p> <p>3. Hyvinvointijohtaminen on vielä orastavaa, koska se edellyttää laaja-alaista osaamista ja sopimista eri toimijoiden välillä. Hyvinvoinnin kokonaisuutena ei ole vielä toteutettu</p>	<p>Opimme, että vastuut tulee määritellä jo ennen suunnittelutyön ja liikkeelle lähdön käynnistämistä. Kuntajohdon sitoutuminen ja sitouttaminen on edellytys kehittämiseksi.</p> <p>Hyte - työryhmien työn onnistumiseksi tehtävät tulee olla määriteltä, edustus kaikilta toimialoilta nimetty ja sitoutuminen työskentelyyn sovittu. Hyvinvointikoordinaattorityöparin (Paltamo ja Suomussalmi) myötä työ saa jatkuvuutta ja ei ole niin haavoittuvainen kuin yhden</p>	<p>Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän edustajat käyvät esimerkiksi tulevilla kuntakierroksilla vastuunjaon määrittelyn, tuen tarpeet ja kuka/ketkä sote ky:ssä tuesta vastaavat.</p> <p>Terveyden edistämisen suunnittelijalle tulee mahdollistaa työnkuvan mukaiset aikaresurssit kuntien työn tukemiseksi.</p> <p>Kuntien hyte työryhmien tehtäväkuvat ja hyte koordinaattoreiden toimenkuviin työaika ja tehtävät tulee määritellä. Toimenkuvien kautta koordinaattorit saivat ”työrauhan” tehtävien hoitamiseksi.</p>

			<p>keen aikana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (Hyte) työryhmät.</p> <p>Terveyden edistämisen suunnittelija on jatkossa kuntien työn ja kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden verkoston tukena.</p>	kunnissa.	henkilön hoitamana.	selle.
Tavoite ja toiminta	Juurruttaminen +	Juurruttaminen -	Selitys	Vaikutukset 1.kohderyhmään 2. toimijoihin 3.organisaatioon	Mitä opittiin?	Suositus
<p>OSATAVOITE 1: Osahankealueiden luottamushenkilöillä, johtavilla viranhaltijoilla ja hyvinvointikoordinaattoreilla on riittävä hyvinvointijohtamisen osaaminen sekä aktiivisesti toimiva tuki- ja viestintäverkosto.</p> <p>(Kainuun osahankkeen oma tavoite: Laajentaa niin kunta- kuin maakuntatason toimijoiden hyte tietopohjaa)</p>	+	-	<p>TerPS 2 -hanke on tukenut kuntien valtuutettuja, johtoryhmiä /hyte työryhmiä, johtavia viranhaltijoita ja hyvinvointikoordinaattoreita tarjoamalla koulutusta, perehdytystä, henkilökohtaista apua ja neuvoja hyvinvointijohtamisen osaamisen vahvistamiseksi. Hyvinvointiosaamisen halluunotto vaatii aikaa asenteiden muuttumiseksi. Hyvinvointikyselyyn vastanneilla valtuutetuilla on toive saada lisää koulutusta.</p> <p>Terveyden edistämisen suunnittelija on jatkossa kuntien työn tukena, erityisesti Eva mene-</p>	<p>1. Kansalaisten arjessa vaikutukset eivät vielä näy.</p> <p>2. Toimijoilla on tietoa, mutta taidon osalta tarvitaan vielä paljon tukea ja kannustusta.</p> <p>3. Hyvinvointijohtamisen osaaminen vaatii vielä aikaa asenteiden ja toimintatapojen muuttumiseksi käytännössä.</p>	<p>Opimme, että riittävä pohjatyö toimijoiden perehdytykselle ja koulutukselle tulee ensin tehdä, koska kuntien luottamushenkilöt, johtavat viranhaltijat ja hyvinvointikoordinaattorit ovat eri koulutustaustoista ja lähtökohdat hyvinvointijohtamisen omaksumiselle ovat erilaiset.</p>	<p>Kuntien luottamushenkilöiden, johtavien viranhaltijoiden ja hyvinvointikoordinaattoreiden hyvinvointijohtamisen osaamisen vahvistamista tulee jatkaa ja sopia ketkä sote kuntayhtymästä siitä vastaavat.</p>

Tavoite ja toiminta	Juurrut- taminen +	Juurrut- taminen -	Selitys	Vaikutukset 1.kohderyhmään 2. toimijoihin 3.organisaatioon	Mitä opittiin?	Suositus
<p>OSATAVOITE 2: Yli puolessa maamme kun- nista käytetään poikkihallin- nollisesti sähköistä hyvinvoin- tikertomusta (HVK) osana kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Sähköinen HVK on käyttäjäystävällinen ja vastaa keskeisimpien käyttä- järyhmien tarpeisiin.</p> <p>(Kainuun osahankkeen oma tavoite: Muokata kuntien käyt- töön suunnatusta sähköisestä hyvinvointikertomuksesta maa- kunnan ja/tai mahdollisesti syn- tyvän sosiaali- ja terveystoimi- alan kuntayhtymän tasoa palve- leva kertomuspohja)</p>	+	-	<p>Sähköistä hyvinvointi- kertomustyövälinettä on kehitetty hankkeen ja siihen osallistuvien kuntien toimesta. Hankkeen aikana on julkaistu 0.3 versio. Sähköinen HVK ei ole vielä riittävän käyttä- jäystävällinen. 0.4 ver- sion vaatimustason määrittely on luovutettu Kuntaliitolle. Hyvinvoin- tikertomus ei ole vielä kaikkien kuntien toi- minnan ja talouden suunnittelun osana.</p>	<p>1. Kansalaisiin ei vielä vaikutuksia.</p> <p>2. Osaaminen ja /tai tietoisuus on lisääntynyt sähköi- sen HVK:n käytöstä ja mahdollisuuksis- ta.</p> <p>3. Kuntaorganisaati- oissa on orastavia oivalluksia HVK:n mahdollisuuksista osaksi toiminnan ja talouden suunnitte- lua, seurantaa ja arviointia.</p>	<p>Johdon sitoutuminen kaiken A ja O</p> <p>Kun uutta työvälinettä kehitetään, tulisi sen testaamiselle varata enemmän aikaa ja huolehtia pilottikuntien tietopohjan riittävyys- destä. Kainuussakin olisi voinut valita joku kunta pilotiksi.</p> <p>Säännöllisen tiedot- tamisen ja asian esil- läpito on välttämätön- tä.</p>	<p>Kuntien hyte työryhmien, hyvinvointikoordinaatto- reiden ja sote ky:n tervey- den edistämisen suunnitte- lijan tulee käyttää aktiivi- sesti sähköistä HVK:ta, jotta tuleva versio 0.4 ra- kentuu käyttäjäystävälli- seksi.</p> <p>Jotta HVK:sta saadaan kunnissa ja sote ky:ssä hyöty, tulee se kytkeä osaksi kuntien ja sote ky:n toiminnan ja talouden suunnittelua.</p> <p>Paikallisesti koordinaatto- reiden keskinäinen tuki työkalun käytössä vahvis- taa osaamista.</p>

Tavoite ja toiminta	Juurrut- taminen +	Juurrut- taminen -	Selitys	Vaikutukset 1.kohderyhmään 2. toimijoihin 3.organisaatioon	Mitä opittiin?	Suositus
OSATAVOITE 3: Strategisen tason hyvinvointilinjaukset konkretisoituvat kuntien palvelurakenteiden toiminnassa kaikilla hallinnonaloilla.		-	<p>Työ kunnissa on käynnistynyt hitaasti. Laajat hyvinvointikertomukset valmiina vasta Kajaanissa, Ristijärvellä ja Suomussalmella ja niissä ei ole määritelty konkreettisia toimenpiteitä eri hallinnonaloille.</p> <p>Hyvinvointilinjaukset konkretisoituvat kuntien vuoden 2015 suunnitelmassa hyvin eri tavoin. Kuntalaisille ja järjestöjen edustajille on luotu mahdollisuus osallistua HVKn toimenpiteiden konkretisoimiseen heidän näkökulmastaan.</p>	<p>1. Ei vielä vaikutuksia kuntalaisiin.</p> <p>2. Paltamossa ja Suomussalmella esimiehet ovat osallistuneet hyvinvointilinjausten konkretisointiin.</p> <p>3. Kuntaorganisaatioissa hyvinvointilinjaukset eivät ole vielä konkretisoituneet ja mahdollisuudet työstä saatuun hyötyyn ovat osin hahmottomat.</p>	<p>Johdon sitoutuminen kaiken A ja O</p> <p>Toimijat ovat oman oivalluksen kautta ymmärtäneet poikkeuksellisen merkityksen.</p>	Kuntaorganisaatioissa tulee hyvinvointityön koordinoitua ja johtamista jatkaa, jotta hyvinvointilinjaukset tulevat konkretisoitumaan ja niitä voidaan seurata ja arvioida.
Tavoite ja toiminta	Juurrut- taminen +	Juurrut- taminen -	Selitys	Vaikutukset 1.kohderyhmään 2. toimijoihin 3.organisaatioon	Mitä opittiin?	Suositus
OSATAVOITE 4: TerPS2:n koordinaatiohankkeen, osahankkeiden ja sidosryhmien välinen yhteistyö on tukenut hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämistä kunnissa, palvelualueilla, maakunnissa ja kansallisesti.	+		Koordinaatiohanke on kutsunut säännöllisesti osahankkeita työkokouksiin ja -pajoihin, huolehtinut tiiviistä tiedottamisesta ja mahdollistanut hanketyöntekijöiden vertaistuellista kohtaamista.	<p>1. Hanketyöntekijät ovat saaneet osaamispääomaa ja tukea hyvinvointijohtamiseen ja -rakenteisiin.</p> <p>2. Toimijoiden tietotaso on laajentunut</p>	Opimme, kuinka tärkeää on yhteistyö ja yhdessä tekeminen, vertaistuki eri osahankkeiden kesken. Yksin ei saa mitään aikaiseksi – tarvitaan verkostoja.	Järjestö- ja sidosryhmäyhteistyötä tulee edelleen kehittää ja jatkaa ja sopia kuntien, sote ky:n ja mahdollisesti Kainuun liiton välisestä työnjaosta järjestötyön koordinoimiseksi.

			<p>Työkokouksissa ja –pajoissa on työstyetty hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämistä kunnissa, palvelualueilla, maakunnissa ja kansallisesti.</p>	<p>hyvinvointijohtamisesta ja –rakenteista.</p> <p>3. Kunta- ja sote ky organisaatioissa keskinäinen yhteistyö on laajentunut. Yhteistyö järjestökenttään on käynnistynyt.</p>	<p>Laajoissa, useita osahankkeita kattavissa hankkeissa on tärkeää hakea synergiaa ja se on mahdollista avoimen, luottamuksellisen ja kannustavan ilmapiirin myötä.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Suositus	Mitä konkreettisia toimenpiteitä/ jatkosuunnitelmia sovittiin?	Kuka vastaa jatkossa?	Tarkastus pvm
<p>1. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän edustajat käyvät esimerkiksi tulevilla kuntakierroksilla vastuunjaon määrittelyn, tuen tarpeet ja kuka/ketkä sote ky:ssä tuesta vastaavat.</p> <p>Terveyden edistämisen suunnittelijalle tulee mahdollistaa työnkuvan mukaiset aikaresurssit kuntien työn tukemiseksi.</p> <p>Kuntien hyte työryhmien tehtävänkuvat ja hyte -koordinaattoreiden toimenkuviin työaika ja tehtävät tulee määrittellä. Toimenkuvien kautta koordinaattorit saisivat ”työrauhan” tehtävien hoitamiseksi.</p>	<p>1. Hanke esittää sote - johtoryhmälle, että kuntien hyvinvointityön tuki määritellään ja vastuista sovitaan.</p> <p>2. Kehittämisjohtaja varmistanee, että toimenkuvaan kirjattu kuntien hyvinvointityön tukemisen edellytykset terveyden edistämisen suunnittelijalla toteutuvat.</p> <p>3. Kuntien johtoryhmille / hyte työryhmille on esitetty ja sitä tulee jatkossakin pitää esillä työryhmien tehtävänkuvien kirjaamista ja koordinaattoreiden toimenkuvien kirkastamista hyte työn osalta.</p>	Sote ky:n kehittämis- ja suunnitteluyksikkö	Vuoden 2014 loppu
<p>2. Kuntien luottamushenkilöiden, johtavien viranhaltijoiden ja hyvinvointikoordinaattoreiden hyvinvointijohtamisen osaamisen vahvistamista tulee jatkaa ja sopia ketkä sote kuntayhtymästä siitä vastaavat.</p>	<p>1. Vrt. ed. Hanke esittää sote johtoryhmälle, että kuntien hyvinvointityön tuki määritellään ja vastuista sovitaan myös koulutuksen ja perehdytyksen osalta.</p>	Sote ky:n kehittämis- ja suunnitteluyksikkö	Vuoden 2014 loppu
<p>3. Kuntien hyte työryhmien, hyvinvointikoordinaattoreiden ja sote ky:n terveyden edistämisen suunnittelijan tulee käyttää aktiivisesti sähköistä HVK:ta, jotta tuleva versio 0.4 rakentuu käyttäjäystävälliseksi.</p> <p>Jotta HVK:sta saadaan kunnissa ja sote ky:ssä hyöty, tulee se kytkeä osaksi kuntien ja sote ky:n toiminnan ja talouden suunnittelua.</p> <p>Paikallisesti koordinaattoreiden keskinäinen tuki työkalun käytössä vahvistaa osaamista.</p>	<p>1. Hanke on muistuttanut ja kannustanut kuntia aktiiviseen sähköisen työkalun käyttöön. Hanke on perehdyttänyt terveyden edistämisen suunnittelijan työkalun käyttöön.</p> <p>2. Hanke on osallistumalla työskentelyprosessiin, kouluttamalla, perehdyttämällä ja tiedottamalla kunnille korostanut HVK:n yhteyttä ja kytkeytymistä osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua.</p> <p>3. Terveyden edistämisen suunnittelijan jatkossa koolle kutsumassa kuntien hyte koordinaattoreiden verkostossa mahdollistuu myös työkalun käytön tuki.</p>	Terveyden edistämisen suunnittelija	Vuoden 2015 kevät

<p>4. Kuntaorganisaatioissa tulee hyvinvointityön koordinointia ja johtamista jatkaa, jotta hyvinvointilinjaukset tulevat konkretisoitumaan ja niitä voidaan seurata ja arvioida.</p>	<p>1. Hanke on viimeisenä toimintavuotenaan korostanut jatkuvuuden merkitystä kuntien hyte työryhmissä.</p>	<p>Kuntien hyte koordinaattorit ja -työryhmät</p>	<p>Vuoden 2014 loppu</p>
<p>5. Järjestö- ja sidosryhmäyhteistyötä tulee edelleen kehittää, jatkaa ja sopia kuntien, sote ky:n ja mahdollisesti Kainuun liiton välisestä työnjaosta työn koordinoimiseksi.</p>	<p>1.Sote ky:n suunnitteluyksikössä tulee jatkaa järjestöyhteistyön kehittämistä ja vastuuttaa henkilöresursseja siihen.</p>	<p>Sote ky:n kehittämis- ja suunnitteluosasto</p>	<p>Vuoden 2014 loppu</p>

3. Hankkeen tavoitteita tukeneet toimenpiteet

PÄÄTAVOITE: hyvinvointijohtamisen kulttuuri ja hyvinvointirakenteet

Maamme kunnissa, palvelualueilla ja maakunnissa vallitsee hyvinvointijohtamisen kulttuuri, joka perustuu aktiivisesti toimiviin hyvinvointirakenteisiin.

Alkukartoitukset

Projektipäällikkö kävi keskusteluja ja kartoitti hyvinvointijohtamisen tilaa ja tarpeita kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden, hyvinvointityöryhmien ja kunta- sekä sosiaali- ja terveystoimialan johdon kanssa.

Kainuussa osallistuttiin kuntien hyvinvointityöryhmille ja valtuutetuille suunnattuun Webropol -kyselyyn hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden tilanteen kartoittamiseksi. Kyselyyn vastasi 19 % kunnanvaltuutetuista (n= 239) ja 28 % hyvinvointiryhmän jäsenistä (n=54). Tulosten perusteella hyvinvointijohtamisen kulttuurin vahvistamiseksi tuli lisätä koulutusta ja tiedottamista, jotta valtuutetut ja hyvinvointityöryhmien jäsenet tunsivat terveydenhuoltolain mukaisen hyvinvointikertomuksen merkityksen.

Alkukartoituksen tuloksia on esitelty kuntien pääkäyttäjaverkostossa ja osassa kuntien hyte -työryhmiä. Hyvinvointijohtamisen kulttuurin kehittäminen nähtiin erityisen haastavaksi kuntien vähenevien resurssien ja asenteiden vuoksi.

Kuntatyö

Kuntien hyte - työryhmät tai vastaavat ovat hankkeen päättyessä kaikissa seitsemässä kunnassa. Kirjallista kuvausta organisoitumisesta ei ole tehty TerPS (2008-2011) hankkeen jälkeen, eikä niitä ole päivitetty uusien kokoonpanojen myötä. Kaikki toimialat ovat edustettuina hyvinvointiryhmässä 5/7 kunnassa. Lopuissa kunnissa työryhmistä puuttuvat sosiaali- ja terveydenhuollon edustajat.

Kaikissa Kainuun kuntien työryhmissä on tapahtunut edustajien vaihtumista, uusien nimeämistä tai koko ryhmä on perustettu vuosien 2013–2014 aikana. Kajaani ja Sotkamo ovat perustaneet pienemmän, valmistelevan työryhmän ”työrukkaseksi” johtoryhmän rinnalle.

5/7 kunnissa hyvinvointiryhmät ovat kuntien johtoryhmiä, joiden edellytykset vaikuttaa suoraan kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun ovat olemassa. Lopuissa kunnissa on erilliset hyte -työryhmät, joissa on kunnan johtoryhmän edustaja tai edustajia.

Hyte - työryhmät ovat kokoontuneet kunnista riippuen 4-10 kertaa/vuosi. Suurin osa jäsenistä osallistuu kokouksiin ja valmisteluun. Teknisen toimialan edustus on heikoimmin edustettuna. Useimmat eivät miellä vielä hyvinvointityötä osaksi ydintyötä ja kunnan toiminnan ja talouden suunnittelun kokonaisuutta.

Vuosina 2012–2013 osassa kuntien ryhmiä toiminta ei ollut aktiivista, mutta kaikissa kunnissa työ tiivistyi ja syveni kevään 2014 aikana. Ryhmiä on pyritty tukemaan tiedottamalla hyvinvointijohtamisen ajankohtaisista esim. vuosikellon mukaisista tehtävistä ja tapahtumista. Kunnille on tarjottu apua esim. kokousten suunnittelussa.

Kokouksissa on valmisteltu HVK:ta sähköiseen pohjaan. Osahankkeen työntekijät ovat osallistuneet säännöllisesti ryhmien kokouksiin.

Kainuun sote

Projektipäällikkö on esitellyt Kainuun soten tulosaluejohtajille kuntien hyvinvointityön etenemistä ja organisoitumista kahdessa sote-jorjyn kokouksessa.

Projektipäällikkö on työstänyt yhdessä kuntayhtymän terveyden edistämisen suunnittelijan kanssa maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän uudelleen nimeämisen. Hanke on käyttänyt maakunnallisen hyvinvointirakenteiden kuvaamisessa asiantuntijana Kerttu Perttilää ja Kuntaliiton erityisasiantuntijaa Anne Sormusta. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän sisäistä hyvinvointityöryhmää ei ole perustettu.

Hanke on osallistunut perusterveydenhuollon yksikön kokouksiin ja Kainuun liiton koollekutsumaan turvallisuussuunnitelman päivittämisen kokouksiin tavoitteenaan saada hyvinvointikertomustyö kytketyksi ko. toimintoihin.

Hanke on ollut tiiviisti mukana terveydenhuollon järjestämissuunnitelman valmistelussa väestön palvelutarpeen arvioinnin valmistelun osalta.

Koulutus/Perehdytys

Osahanke on järjestänyt kunta- sekä sosiaali- ja terveystoimialan johdolle iltapäiväseminaarin tiedolla johtamisesta, johon osallistui 7 kunnasta johtoa ja luottamushenkilöitä sekä kehittämisjohtaja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymästä.

OSATAVOITE 1: osaaminen ja tukiverkosto

Osahankealueiden luottamushenkilöillä, johtavilla viranhaltijoilla ja hyvinvointikoordinaattoreilla on riittävä hyvinvointijohtamisen osaaminen sekä aktiivisesti toimiva tuki- ja viestintäverkosto.

Alkukartoitukset

Hyvinvointityöryhmien osalta 60 % vastaajista arvioi osaamisensa sähköisen hyvinvointikertomustyön ja EVA:n käytön osalta keskinäiseksi. Haasteellisimmiksi tehtäviksi oman osaamisen näkökulmista vastanneet hyvinvointityöryhmien jäsenet kokivat 1) kuntalaisten hyvinvointia kuvaavan tiedon hyödyntämisen kuntastrategian kokonaisuudessa sekä 2) tiedon kytkemisen osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Vastaajat arvioivat hyvinvointityöryhmien kokoonpanoja olevan hyvä täydentää sosiaali- ja terveyden huollon sekä 3. sektorin edustajilla sekä lisätä yhteistyötä näiden välillä.

Valtuutettujen osalta 19 % koki hyvinvointikertomusten hyödynnettävyyden päätöksenteon tukena olevan vaikeaa tai melko vaikeaa, mutta 32 %:lle asia ei ollut tuttu tai he eivät osanneet sanoa, onko hyvinvointikertomuksen hyödynnettävyys helppoa vai vaikeaa. Tulosten perusteella osa vastanneista valtuutetuista kaipasi apua resursseista päättämisen tueksi, kuten 1) hyviä käytäntöjä ja kokemuksia muualta ja niiden vaikutuksia talouteen pitkällä aikavälillä. Vastaajat toivoivat myös 2) kaikkien toimialojen yhteistä näkemyksen löytymistä ja hyvinvointikertomuksen avaamista uusille ja vanhoille päättäjille.

Kuntatyö

Hankkeesta on osallistuttu hyvinvointityöryhmien kokouksiin ja pidetty esillä hyvinvointijohtamiseen liittyviä näkökulmia. Projektipäällikkö on käynyt perehdyttämässä hyvinvointijohtamiseen niiden kuntien johtoryhmät, jotka ovat hankkeen kokoukseensa kutsuneet.

Hyvinvointikoordinaattoriverkosto

Projektipäällikkö on koonnut ja koordinoitunut kuntien hyvinvointikoordinaattoreiden vertaistukiverkoston, joka on kokoontunut säännöllisesti n. kerran kuukaudessa. Verkostoon on saatu myös kuntayhtymän asiantuntijoita. Kokoontumisissa on käsitelty kuntien hyvinvointikertomustyön prosesseja ja esiin nousseita kysymyksiä, jaettu ideoita ja uudistettu näkökulmia. Hyvinvointikoordinaattorit ovat ottaneet kantaa omaan nimikkeeseensä ja työstäneet tehtävänkuviaan.

Koulutus

Hankkeessa on koulutettu koordinaatioriverkoston kautta kuntien ja kuntayhtymän keskeisiä hyvinvointityön asiantuntijoita hyvinvointikertomustyöhön. Hankkeesta on tehty kohdennettua perehdytystä/koulutusta kuntien hyvinvointikoordinaattoreille ja hyte - työryhmille mm. sähköisen HVK:n

version 0.3 käyttöön. EVA - koulutus on sovittu toteutuvaksi kuntayhtymässä ja kunnissa pysyvän rakenteen kautta. Terveiden edistämisen suunnittelija on koulutettu menetelmän kouluttajaksi. Osahankkeen projektipäällikkö on kouluttanut kunnan valtuutetut 6/7 kunnassa. Noin 80–90% valtuutetuista osallistui koulutuksiin, jotka olivat valtuustokokousten tai seminaarien yhteydessä. Koulutukset herättivät valtuutetuissa kiinnostusta ja palaute on ollut myönteistä. Kaikkia kuntien valtuutettuja informoitiin henkilökohtaisella sähköisellä kirjeellä käynnissä olevasta työstä, heidän roolistaan ja tulevasta valtuustokoulutuksesta.

OSATAVOITE 2: Sähköinen hyvinvointikertomus

Yli puolessa maamme kunnista käytetään poikkihallinnollisesti sähköistä hyvinvointikertomusta (eHVK) osana kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. eHVK on käyttäjäystävällinen ja vastaa keskeisimpien käyttäjäryhmien tarpeisiin.

Alkukartoitus

Alkukartoituskyselyssä kysyttiin sähköistä HVK:ta osana kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Lähes puolet (47 %) vastanneista valtuutetuista ei osannut sanoa, onko kunnassa tehty terveydenhuoltolain mukainen hyvinvointikertomus tai vastaava asiakirja, tai ei tiennyt, mitä terveydenhuoltolain mukaisella hyvinvointikertomuksella tarkoitetaan. Vastanneista hyvinvointityöryhmien jäsenistä 53 % kertoi hyvinvointikertomuksen teon olevan kesken. 13 % vastaajista kertoi, että heillä on tehty paperinen hyvinvointikertomus ja 20 %, että heillä on tehty sähköinen hyvinvointikertomus. Yhteyttä kunnan muuhun toimintaan ja talouden suunnitteluun ei ollut.

Kuntatyö

Yhdessä kunnassa HVK:ta on hyödynnetty kaupunkistrategian valmistelussa. 5/7 kunnassa kertomuksen valmistelu ei ehtinyt kuntastrategian valmisteluun. Hyvinvointityöryhmien jäsenet kaikissa kunnissa ovat tutustuneet sähköiseen työvälineeseen hyvin vaihtelevasti. Osahankkeessa elokuussa aloittanut projektikoordinaattori on ollut kuntien käytettävissä räätälöidyn tuen ja avun saamiseksi hyvinvointikertomustyössä. Projektipäällikkö on tukenut kuntien pääkäyttäjiä sähköisen HVK:n tekemisessä konsultoimalla, ohjaamalla ja auttamalla käytännössä. Kuntien edustajia on kannustettu olemaan aktiivisia sähköisen HVKn käyttäjäpalautteiden antamisessa. Kuhmon kaupunki osallistui sähköisen hyvinvointikertomus 0.3 version pilotointiin osahankkeen tuella ja kannustuksella. Versio 0.3 on ollut käytössä kaikissa kunnissa. Valtuustokauden HVK on valmistunut 3/7 kunnassa vuoden 2013 lopussa ja loput valmistunee vuoden 2014 aikana.

Sote ky

Kainuun maakunta – kuntayhtymän sähköinen HVK on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa vuonna 2011, mutta se on jäänyt luonnokseksi. Luonnosta on käsitelty sosiaali- ja terveystoimen tulosaluejohtajien kokouksessa alkuvuodesta 2012, jossa kertomuksen jatkotyöstämiseksi määriteltiin kuntayhtymän hyvinvointityöryhmän kokoonpano. Hanke on pitänyt yllä keskustelua Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä mahdollisesta kuntayhtymän hyvinvointikertomuksen teosta ja sen suhteesta kuntien kertomuksiin. 14.1.2014 kokouksessa päädyttiin, ettei kuntayhtymän omaa erillistä kertomusta tehdä. Jatkossa sote ky:n johtoryhmää kiinnostaa saatava indikaattoritieto sähköisestä HVK:sta. Perusterveyden huollon järjestämissuunnitelmassa hyödynnettiin sähköisen HVK:n indikaattoreita.

OSATAVOITE 3: Strategisten linjausten konkretisoituminen eri toimialojen toiminnassa

Strategisen tason hyvinvointilinjaukset konkretisoituvat kuntien palvelurakenteiden toiminnassa kaikilla hallinnonaloilla.

Alkukartoitus

Hyvinvointikyselyssä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmat, tavoitteet ja sisällöt tulee saada selkeämmin kuntastrategioihin näkyville, koska 46 % vastanneista valtuutetuista ja 60 % hyvinvointityöryhmien vastaajista kertoi niitä olevan, mutta ne eivät ole selkeästi näkyvillä.

Kuntatyö

Sähköisen HVK linjausten konkretisoitumista ei ole vielä nähtävillä. Pisimmällä ovat Suomussalmi ja Paltamo, joissa esimiehille järjestettiin työpajatyöskentely HVKn painopisteiden ja tavoitteiden konkretisoimiseksi toimenpiteinä sekä vastuutahojen, resurssien ja arviointimittareiden määrittelymiseksi.

Sote ky

Kainuun soten strategisen tason hyvinvointilinjaukset konkretisoituvat käytettävässä BSC:ssä ja sitä kautta kuntayhtymän palvelurakenteiden toiminnassa. Yhteyttä kuntien hyvinvointikertomuksiin ei ole.

Hankeyhteistyö

Yhteistyötä Hyve - johtamisen kartta - hankkeen kanssa on tehty sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän strategisen tason hyvinvointilinjausten konkretisoimiseksi ja hyvinvointiedolla johtamiseksi. Hyvinvointi hakusessa – Riippuvuus riskinä - hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä kuntien kansalaisiltojen toteuttamisessa.

OSATAVOITE 4: Yhteistyö hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämisessä

TerPS2:n koordinaatiohankkeen, osahankkeiden ja sidosryhmien välinen yhteistyö on tukenut hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämistä kunnissa, palvelualueilla, maakunnissa ja kansallisesti.

Kuntatyö

Osassa hankealueen kunnista ylimmän johdon sitoutuminen ei ole riittävää, minkä vuoksi Kainuun soten ja Kuntaliiton roolit ovat jatkossa merkittäviä ja tuen tarve niiltä keskeinen.

Kainuun sote

Osahankkeen projekti-/koordinaatioryhmäksi nimettiin alussa maakunnallinen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmä. Maakunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmää ei ole uudelleen hankkeen aikana perustettu. Projekti-/koordinaatioryhmäksi nimettiin keväällä 2014 kuntien hyvinvointikoordinaattoriverkosto.

Koordinaatiohankkeen ja hallinnoijan tuki

Projektipäällikkö ja -koordinaattori ovat osallistuneet kaikkiin koordinaatiohankkeen järjestämiin yhteistyötä tukeviin kokouksiin ja työpajoihin. Projektipäällikkö on ollut aktiivinen yhteydenpitäjä koordinaatio- ja osahankkeiden suuntaan. Projektipäällikkö on osallistunut Oulun eteläisen osahankkeen hyvinvointijohtamisen ja – rakenteiden sekä Koillismaan EVA - menetelmän koulutuksiin. Ulkopuolisena osallistuminen mahdollisti koulutettavan asian reflektoinnin ja lisäsi yhteistyötä osahankkeiden välillä.

Projektipäällikkö on osallistunut THL:n ja TerPS2 koordinaatiohankkeen järjestämään valtakunnalliseen hyvinvointikoordinaattoreiden verkostotapaamiseen sekä THL:n terveyden edistämisen johtamisen seminaariin. Osahanke on osallistunut aktiivisesti yhteisiin työkokouksiin ja reagoinut sähköpostitse tulleisiin, hanketta ja työvälineen kehittämistä koskeviin kysymyksiin. Osahanke on koordinaatiohankkeelta saamallaan tuella kouluttanut ja perehdyttänyt itsenäisesti oman alueensa valtuutettuja ja hyvinvointiryhmien jäseniä. Koordinaatiohanke on tuottanut osahankkeille tukimateriaalia, kuten hyvinvointijohtamisen diapankin, jota osahankkeessa on hyödynnetty. Koordinaatiohanke on järjestänyt tilaisuuksia, joissa on pohdittu yhdessä HVK:n, indikaattoriosion jne. kehittämistä. (Liite1, Hankkeen toteutuminen Kainuun kunnissa)

3.1. Ongelmat ja haasteet tavoitteiden toteuttamisessa

PÄÄTAVOITE: *hyvinvointijohtamisen kulttuuri ja hyvinvointirakenteet*

Rakenteet ovat vielä hauraat. Yhden henkilön sairastuminen, kriittinen suhtautuminen tai passiivisuus vie pohjaa hyvinvointiryhmien toiminnalta. Taloudelliset haasteet ja rakenneuudistukset ovat johtaneet kunnissa priorisointiin, jonka jalkoihin hanke- ja kehittämistyö on jäänyt. Hyvinvointijohtamista ei ole vielä kaikissa kunnissa ymmärretty osana kuntajohtamista. Kunnan ja sote johdon sitoutuminen on olennaista hyvinvointijohtamisen ja – rakenteiden toteutumisessa.

OSATAVOITE 1: *osaaminen ja tukiverkosto*

Osassa kuntia ajan saaminen valtuutettujen koulutukselle on ollut vaikeaa. Tukiverkosto on vielä vähäistä tai toiminta on hyvin hajanaista ja edellyttää jatkossakin tukea. Kainuun soten osaaminen ei ole hankkeen myötä kasvanut, sillä osallistujia koulutuksiin ja järjestettyihin tilaisuuksiin ei ole ollut.

OSATAVOITE 2: *Sähköinen hyvinvointikertomus*

Kuntien hyvinvointityöryhmien jäsenet eivät mieltäneet aluksi kertomuksen valmistelun olevan osa pysyvää, omaan työhön kytkeytyvää työtä. Virkamiesten ajasta ja resursseista kilpailevat kunnissa samanaikaisesti monet velvoitteet ja pienissä kunnissa henkilöstö on vähissä. Osalla ihmisistä on hankkeisiin negatiivinen asenne ja he saattavat kokea kertomuksen valmistelun hankkeesta lähtöisin olevan velvollisuuden täyttämiseksi. Työväline on edelleen kehittyvä ja esim. indikaattoreiden saatavuus viiveellä hidastaa kuntien prosesseja. HVK-prosessia ei mielletä riittävästi osana kuntastrategiaa ja päällekkäisyyttä syntyy mm. muiden valmisteilla olevien prosessien ja asiakirjojen kanssa.

OSATAVOITE 3: *Strategisten linjausten konkretisoituminen eri toimialojen toiminnassa*

Nähtävillä on ollut, että suurimmassa osassa kuntia hyvinvointiryhmän jäsenten toiminta rajoittuu toistaiseksi kokouksiin, jolloin vaarana on, että kertomukseen kirjattavat asiat eivät siirry toimialojen suunnitelmiin ja käytännön työhön. Samoin haasteena on suunnitelmien huomioiminen sote - palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

OSATAVOITE 4: *Yhteistyö hyvinvointijohtamisen ja -rakenteiden kehittämisessä*

Heikko sitoutuminen ja asenteet sekä kuntien sisällä että kuntien ja sote ky:n välillä ovat osaltaan heijastuneet kunnissa tehtävään hyvinvointityöhön ja -ryhmien toimintaan. Yhteistyöhön alkaa olla valmiuksia. (Liite 2, Kainuun soten ja kuntien hyvinvointikertomustyön prosessi)

3.2. Hankkeen näkyvyys

Hanke on lähettänyt kohdennettuja tiedotteita kuntien johdolle sekä kuntien pääkäyttäjille (sähköpostiviestit). Hankkeella on omat kotisivut (www.kainuu.fi) Kainuun sotien kehittämishankkeiden sivujen yhteydessä. Hanke on tiedottanut valmistuvista hyvinvointikertomuksista ja kuntalaisilloista paikallismediassa. Hanke on esitellyt muille sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistehtävissä oleville hyvinvointikertomusta useampaan kertaan.

*Järjestöilta Kajaanissa Kainuun hyvinvointialan järjestöille
4.12.2013*

4. Arviointi

Osahankkeessa toteutettiin hankkeen käynnistyessä riskianalyysi (Liite 3, Riskianalyysi). Suurimmaksi riskiksi arvioitiin tuolloin se, että toimintamallit eivät juurru. Silloin nähtiin ko. riskin vaikuttavan siten, että tehdylle kehittämistyölle ei synny pysyvyyttä ja jatkuvuutta, henkilöstö turhautuu ja kuntalaiset / asiakkaat eivät saa kehittyneitä palveluita ja heidän hyvinvoinnin tukeminen estyy. Toimintamallien juurtumattomuuden riskiin varauduttiin kehittämällä hankealueille yhteinen levittämismekanismi, osallistamalla ja korostamalla paikallista omistajuutta, muutosviestinnällä ja yhteistyö- ja koulutustuella Innokylän kanssa.

Muita suuren riskin alueita olivat toimijoiden sitoutumattomuus kehittämiseen, tavoitteiden tai toteutuksen näkemuserot kunnissa, terveyden edistämisen suunnittelijan pysyvän tehtävän täyttämättömyys ja hankkeen hallitsematon laajeneminen.

Riskien osalta hankkeen päättyessä toteutuivat osin toimijoiden väljä sitoutuminen kehittämiseen ja toimintamallien juurtuminen. Sen sijaan terveyden edistämisen suunnittelijan tehtävä täytettiin ja häneltä saatu tuki on ollut arvokasta ja luonut pitkäjänteisyyttä kuntien ja Kainuun soten välille. Hankkeen yhteiset tavoitteet ja koordinaatiohankkeen tuki ovat pitäneet hankkeen niissä tehtävissä, jotka sille ovat kuuluneet. Kunnat ovat olleet myös varsin yksimielisiä asetetuista tavoitteista ja toteutuksesta hankkeessa.

Hankkeessa toteutettiin 4.4.2013 ja 2.6.2014 Tupu Holman luoman pikaitsearviointin pohjalta mukailtu arviointi, jonka sisältöä käsiteltiin Kainuun Kaste - hankkeiden yhteisissä kokoontumisissa (Liitteet 4 ja 5, Itsearviointilomakkeet 4.4.2014 ja 2.6.2014). Keskeiset muutokset ensimmäisen ja toisen itsearviointin välillä olivat työn- ja vastuunjaon selkeydessä, projektisuunnitelman tuttuudessa osallistujille, ulkoisesta tiedottamisesta ja henkilöstöresurssien riittävydessä. Kehittämiskeskustelujen aikana käytiin toistuvasti keskusteluja kuntien kanssa työ- ja vastuunjaosta ja esiteltiin projektisuunnitelmaa. Ulkoista tiedottamista lisättiin hankkeen toimesta, mutta media ei kokenut suurta yleisöä kiinnostavana kertoa hyvinvointijohtamisesta ja rakenteista. Sen sijaan järjestöille suunnatuista illoista lehdet tekivät kiinnostavia juttuja. Hankkeeseen saatiin lisäresursointia 5.8.2013, jolloin palkattiin projektikoordinaattori auttamaan kuntien hyvinvointikertomustyössä ja kansalaisten osallisuuden mahdollistamisessa.

Koko TerPS 2 - hankkeen osalta on toteutettu koordinaatiohankkeen toimesta vertaisarviointia sekä väliarviointia raportointien yhteydessä. Alku- ja loppuarviointiin käytetään kuntien hyte - työryhmille ja valtuutetuille toteutettujen hyvinvointikyselyjen tuloksia, jotka julkaistaan TerPS2 -hankkeen loppuraportissa.

KAINUUN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KUNTAYHTYMÄ

JULKAISULUETTELO

Sarja A: virallisesti hyväksytyt julkaisut

Sarja B: selvitykset ja tutkimukset

Sarja C: hallinnolliset asiakirjat

Sarja D: monistesarja

=====

Sarja A

Sarja B

- B:1 Vammaispalveluhankkeen Kainuun osahankkeen loppuraportti
- B:2 Tukeva 3 – juurruttamishanke Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen Pohjois-Suomessa Kainuun osahanke Loppuraportti 1.10.2012–31.10.2013
- B:3 Virta – Pidämme huolta työ ja toimintakyvystämme sekä tulevaisuudestamme 2011–2013 -loppuraportti

Sarja C

- C:1 Talousarvio 2013 ja taloussuunnitelma 2014–2016
- C:2 Vuosikertomus 2012 Kainuun maakunta - kuntayhtymä
- C:3 Talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2015–2017
- C:4 Vuosikertomus 2013 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Sarja D

- D:1 Tieto toiminnaksi – hankkeen raportti Lapsiperheiden ja nuorten päihdepalvelujen kehittämislinjauksia – Tietoa päihteistä ja päihdepalvelujen tarpeesta Kainuussa
- D:2 Osallisuutta ja sosiaalista vahvistumista Kainuussa - Virta Kainuu -osahankkeen loppuraportti
- D:3 Palvelutarjotin 2013 – Päivätoimintaa ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja Kainuussa, Virta Kainuu –osahanke

- D:4 Selvitys tehostetun palveluasumisen palvelusetelin hinnoittelusta - Aktiiviasiakashankkeen selvityksiä
- D:5 Strengthening the Customer's Freedom of Choice - Aktiiviasiakashanke Alankomaissa ja Belgiassa syksyllä 2013
- D:6 Aktiiviasiakashankkeen loppuraportti - Kyllä kai minä itse parhaiten tiedän, mitä palveluja tarvitsen
- D:7 Hyve – johtamisen kartta – Vuorovaikutuksellisella johtamisella uusiin tavoitteisiin 1.3.2012–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti
- D:8 Ikäihminen toimijana – hanke – Vanhuspalvelulain toimeenpanoa Pohjois-Suomessa 2013–2014 1.7.2013–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti
- D:9 Terveempi Pohjois-Suomi 2 1.3.2012–31.10.2014 Kainuun osahanke Loppuraportti

Kainuun sote

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
PL 400
87070 Kainuu
Puh. vaihde 08 61 561
S-posti kirjaamo@kainuu.fi

www.kainuu.fi